

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru strălătitate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de acii în sus 200 Lei</p>
---	---	---

† Antoniu Sequens.

Abia au trecut câteva luni de când, în coloanele acestei foi, i se făcea profesorului Antoniu Sequens un minunat portret prin peana unui prieten și admirator al său, și iată-l astăzi pe vrednicul bărbat deslegat de durerile ca și de frumsețea acestei lumi.

Dacă moartea este cu adevărat imperiul autentic al armoniei desăvârșite, maestrul dela Caransebeș intră de acum într'un Panteon în care sufletul său însetat de frumsețea artei muzicale, nu mai simte decât acordurile ei divine.

Născut acum 73 de ani într'o țară de înalt nivel artistic, ca un cântec rătăcitor pribegește prin cele „țări” ale monarhiei Austro-ungare până ce Ioan Popasu îl aduce pentru catedra de muzică dela teologia și preparandia noastră.

Integrându-se deplin nu numai ritmului nostru de viață românească ci sufletului nostru sbuciumat, el cântă cu noi în hore și se jăluiește în doine, martorii nemincinoși ai durerilor noastre!

Sufletul deschis și sincer al artistului îl făcură o apă și-un pământ cu noi. Și primi deasemeni darurile frumoase ale sufletului bănățan, pe care l-a iubit cu duioșie de frate.

Azi îl petrec la groapă cu toții: Arhipăstor, școale, popor — instituții și societăți cărora le-a testat prisosul vieții sale cinstite și modeste. Și îl vor plânge toți și îi vor pomeni cu evlavie numele. Un nume drag, săpat în inimile atâtor generații de preoți și învățători, înscris în nenumărate compoziții și cu litere de aur notat în cartea rarilor binefăcători.

Profesorul Antoniu Sequens a murit!
 Dumnezeu să-l ierte!

Pr. Gheorghe Cotoșman: Bănățenii și Episcopia Timișorii

Studiul istoric al păr. profesor Gheorghe Cotoșman dela Academia Teologică din Caransebeș face parte din Istoria Bisericească a Românilor din Banat. E un capitol sbuciumat, o credință și o luptă a Bănățenilor pentru a avea episcopie în metropola Banatului în Timișoara.

Păr. profesor Gheorghe Cotoșman cu sâr-guința-i deosebită, cu dragostea Bănățeanului a adunat tot materialul istoric necesar unei cât mai temeinice lucrări și n aproape 400 de pagini cu „anexele”, putem citi trământările trecutului bănățean. Sunt descrise multe fapte, scene și lucruri cari s'au petrecut unele sub ochii noștri, ele sunt definitiv fixate și rămân pentru posteritate.

Greutatea alcătuirii unei astfel de lucrări e mare, mai ales atunci când vorbești despre oameni cari trăesc, acționează — dar deasupra considerațiilor personale vorbește „scrisul”, „memoriul”, care nu poate fi negat. Și acest scris într'o istorie contemporană are valoarea documentului. Și-l găsim în abundență, fiindcă păr. prof. Gheorghe Cotoșman întrebuintându-l mereu reconstituie situațiile date.

Pentru înțelegerea faptelor, lucrarea păr. prof. Gh. Cotoșman trebuie citită și simțită în întregime — desprindem clar firul roșu și conducător al Românilor din Banat: „Episcopia Timișorii”.

Lucrarea are binecăvântarea I. P. S. Sale Patriarhului Dr. Miron Cristea, Președintele Consiliului de Miniștri, iar ca motto cuvintele d-lui N. Iorga: „Și eu sunt pentru o Episcopie a Banatului, dar o episcopie care să fie focarul național religios a Românilor dela Olt până departe unde va vrea Dumnezeu” — spuse în Congresul Național Bisericesc, sesiunea 1935.

Șirul cronologic al evenimentelor se remarcă dela început, începând cu bărbații luminați ai

Banatului din trecut, cari au luptat pentru idealul înfăptuirii episcopiei de Timișoara, mulți nu mai sunt în viață, testamentul lor n'a fost împlinit nici până în zilele noastre. Destinul nostru a fost tragic, asemănători strămoșilor noștri Traci, au trăit dezbinați, așa după cum foarte bine observă păr. prof. Gh. Cotoșman, ani de rândul ne-am zbuțumtat, sfâșiindu-ne unii pe alții... Și ce e mai trist, istoria se repetă până'n zilele noastre.

Lipsa episcopiei în Timișoara a adus multe rele, și dezmățul în mare parte în Banat (pag. 6); se arată cu documente autentice „nestatornicia unora și lipsa de sinceritate și de solidaritate a altora” (pag. 1). Moțiunea dela 22 Sept. 1935 se începe cu o divergență (pag. 10), fiindcă se fac 2 tabere distincte cari luptă pentru făptuire (pag. 14). D. Sever Bocu cere reînființarea episcopiei de Timișoara (pp. 15—17). „Al patrulea punct” cu mutarea episcopiei dela Caransebeș la Timișoara a fost adăugat la moțiunea din 1938. (pag. 17), de forurile competente (Patriarhie și Guvern) (pag. 18). Testamentul lui Șaguna nu se mai poate îndeplini fiindcă Banatul a fost înjumătățit și de aci decurg o mulțime de cauze (pag. 22) Lupta lui Andrei Mocioni pentru o mutare de Sion de pe un deal pe un munte” (pp. 25—28). Lupta de jumătate de veac a lui Mihail Ungureanu pentru episcopia Timișorii (pp. 28), alături de P. Rotariu cere în 1876 reînființarea episcopiei de Timișoara la toate sinoadele dela Arad și Sibiu (pag. 29): admirabilul memoriu din 20 August 1921, unde se arată toate punctele principale, cari pledează pentru existența unei episcopii la Timișoara (pp. 34—36). Văzând că nu se poate reînființa Unguriano cere strămutarea episcopiei dela Caransebeș la Timișoara (pag. 37), ca și Andrei Mocioni (ibid., pag. 37). Ionel Brătianu, Alexandru Lăpedatu, sunt pentru *Episcopia Banatului* (pp. 49—55). *Sf. Sinod își însușește această idee* (pag. 55 și 22).

Episcopul Grigorie al Aradului protestează contra mutării episcopiei la Timișoara, iar Congresul național-Bisericesc temporizează restaurarea episcopiei de Timișoara (pag. 62). D. Sever Bocu cere Mitropolie în Banat (pag. 65). Atitudinea P. S. Sale Vasile din 1934 dela început a fost pe linia marilor conducători ai ierarhiei bănățene (pag. 68): și „inima P. S. Sale bate în același ritm cu inima Banatului” (pag. 74). Memoriile adresate de d-l M. Gropșianu diferitelor corporațiuni bisericești și guvernului (pp. 86—102), iar la (pp. 112—113) găsim concluziile cari se desprind în mod logic din înșirarea

acestor fapte. Memoriile P. S. S. Grigore Comșa (pp. 115—134), un număr mare de intelectuali bănățeni răspund episcopului Grigorie Comșa (pp. 134—149); intelectualii din Caransebeș solicită menținerea episcopiei (pp. 150—152); iar grănicerii solicită protecția M. S. Sale Regelui Carol II-lea (p. 153). Hotărârea adunării eparhiale din Arad, sesiunea din 1935 în cauza Episcopiei de Timișoara (pp. 162—168). Raportul Consiliului Central Bisericesc către Congresul Național Bisericesc (pp. 168—191): Congresul Național Bisericesc hotărăște restaurarea episcopiei de Timișoara (pp. 199—207). Anul 1936 se începe cu o serie de frământări: Bănățenii solicită M. S. Regelui Carol II înființarea Episcopiei Banatului (pp. 209—213); Bănățenii solicită I. P. S. Patriarhului Miron mutarea sediului episcopesc dela Caransebeș la Timișoara (pp. 213—215); iar adunarea eparhială a Caransebeșului hotărăște mutarea reședinței episcopale dela Caransebeș la Timișoara (pp. 215—217), și atitudinea presei române față de hotărârea adunării eparhiale a Caransebeșului: „Românul” din Oravița, „Vestul” din Timișoara, „Curentul” din București, „Tribuna Graniței” din Caransebeș, (pp. 220—230), apoi a „Banatului” din Timișoara, „Colț de Țară”, Timișoara, „Ecoul” din Arad, și „Răsunetul” din Lugoj (pp. 230—252).

P. S. Sa Episcopul Andrei Magieru al Aradului pentru restaurarea episcopiei Timișorii (pp. 293—297). *În 1937 lupta se continuă, frunțașii Timișorii cer Sf. Patriarhului mutarea Scaunului dela Caransebeș la Timișoara* (pp. 310—315), Consiliul Central Bisericesc propune mutarea episcopiei dela Caransebeș la Timișoara (pp. 315—322; proiectul de lege pentru mutarea episcopiei dela Caransebeș la Timișoara (pp. 322—324), conzistoriul mitropolitan dela Sibiu și consiliul eparhial al Aradului protestează contra proiectului de lege (pp. 330—337), preoțimea bănățeană solicită I. P. S. Patriarh restaurarea episcopiei de Timișoara (pp. 355—360). *Memoriul protopopilor și preoților bănățeni pentru Episcopia Banatului* (pp. 360—376), Bănățenii își așteaptă Arhipăstorul (pp. 376—386). Anexele (pp. 1—34) diferite declarații, scrisori și discursuri, cu privire la Episcopia Timișorii.

Aceste capitole de seamă se desprind din cartea păr. prof. Gh. Cotoșman. Sperăm, că păr. prof. Cotoșman ne va da cu timpul o *Istorie a Bisericii din Banat completă, până atunci așteptăm înțelepciunea lui Alexandru Macedon, care să taie nodul gordian al Episcopiei de Timișoara. Va întârzia mult?*

Prof. Constantin Rudneanu.

Geneza Arianismului

— Puncte de sprijin pentru Arianism în teologia creștină anterioară —

De Pr. Gh. Cotoșman
profesor la Academia teologică.

După sinodul dela Niceea Eusebiu și-a schimbat părerile. El scrie contra rătăcirilor ariene și combate pe cei ce 'zic că Fiul este făptură, numindu-l Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, luminează din lumină... Dar cu toate acestea și acum *Fiul* este numit *mijlocilor* între Dumnezeu și făpturi.

Răspunzând lui Marcel episcop de Ancira, Eusebiu scrie: „Iar dacă te temi că se primesc doi Dumnezei, trebuie să ști că deși noi mărturisim dumnezeirea Fiului, dar este numai un *Dumnezeu*, acela care este *singur fără început și nenăscut*, care este de sine Dumnezeu, care este pricina existenței Fiului, și este în chipul său hotărât; despre el însuși *Fiul* mărturisește, că *are viață printre'ânsul*. Pentru aceasta *Tatăl* este *Dumnezeul său*, și *Dumnezeul nostru*. Chiar marele apostol învăța că, capul Fiului este Dumnezeu, iar capul Bisericii este Fiul. De aceea El este Domnul Bisericii, iar capul său este *Tatăl*. Astfel este un Dumnezeu, *Tatăl* unuia născut Fiului și cap a lui Iisus Hristos. Acum dacă este un început și un cap, cum să fie doi Dumnezei, este unul adică Acela, mai presus de el nu este altul. El n'are altă pricină a lui însuși, el are o dumnezeire proprie, fără de început, nenăscută, lui singur se cuvine puterea, el împărtășește și Fiului dumnezeirea sa și din viața sa, el i-a supus lui toate, el îl trimite, el îi poruncește, îi dă să facă lucruri, îi dă de toate, el îl preamărește, îl înalță, el îl face împărat a toate, el îi lasă toată judecata, el voește ca să ascultăm de dânsul, el poruncește ca Fiul său să stea deadreapta slavei sale. Ascultând de el, Fiul cel unul născut s'a smerit pe sine, a primit chip de rob și s'a făcut ascultător până la moarte, către el se roagă, de el ascultă când îi poruncește, lui îi mulțumește, pe el singur ne'nvață să-l cunoaștem de adevăratul Dumnezeu, despre el mărturisește că este mai mare decât dânsul, pe el voește să-l cunoască ca Dumnezeu cel mai presus de toate ca și pe al său.

Și aici, după Eusebiu, Fiul este Dumnezeu numai cu numele. Ca Dumnezeu el înțelege numai pe *Tatăl*, pe când Marcel vorbea de un Dumnezeu, înțelegând — în sens antitrinitar — pe *Tatăl*, pe *Fiul* și pe *Duhul Sfânt* deodată.

În alt loc, vrând să demonstreze purcederea *Duhului sfânt* din *Tatăl*, Eusebiu scrie: „*Fiul* a fost în cele mai dinlăuntru ale împărăției *Tatălui*

și de aici a ieșit el, așa cum se zice, ieșit-a semănătorul să samene. Deci tot așa *Duhul Sfânt* a fost totdeauna în *preajma* tronului lui Dumnezeu, căci după cum zice Daniil, împrejurul lui stau zeci de mii. *Dintre acestea deci a purces el*. Poate că toate aceste duhuri fură sfințite de *Duhul Sfânt* însă *Fiul* carele singur este **cinstit cu dumnezeirea *Tatălui*** face toate cele nevăzute și cele văzute, cum e și persoana mângăitorului *Duh*“).

Din cele de mai sus rezultă că „*Eusebiu n'a înțeles împărăția tainică a *Harului*, de aceea pentru el, și *Hristos* nu este *Dumnezeul cel tainic și negrăit, ci este mai prejos decât *Dumnezeu* cel ce locuște în lumină neapropiată. Eusebiu nu știe nimic despre nimicirea păcatului în suflete de către *Hristos*, despre jertfa lui cea adevărată de împăcare, despre puterea ce dă el tuturor celor ce cred întru dânsul... De aceea Eusebiu e de părerea că *Hristos* a vestit numai iertarea păcatelor, pentru care el ne-a dat iarăși numai adevărata învățătură... După socotința lui și *Hristos* a restabilit numai religia, cum era înainte de *Moisi*, iar nu chiar pe om, cum era înainte de a cădea în păcat“).**

e) *Simbolul din Constituțiunile apostolice.*

Multă vreme Constituțiile sau Așezămintele așa zice apostolice, cari în cele 8 cărți cuprind și un simbol vechi de credință, au fost considerate ca fiind de origine apostolică și având de autor pe *Clement Romanul*, discipol al *Apostolilor*. Cercetările mai noi au dovedit că aceste Constituții provin de prin veac. 3 sau 4, — iar unii critici și mai recentii susțin că în forma lor actuală ele provin de prin veac. 5-lea, având „un redactor nu tocmai ortodox“. Fiind credința generală, mai întâiu la *Apus* și mai apoi la *Răsărit*, că aceste Constituții au fost falsificate de eretici, sinodul zis *Trullan* sau al 5-6-lea ecumenic din 692 le-a scos din întrebuintarea bisericii³⁾. Simbolul aflat în aceste constituții seamănă foarte mult cu simbolul lui *Eusebiu de Kesarea*, și este prea probabil că nu fu necunoscut lui *Arie*. Simbolul acesta are următorul cuprins.

„Cred și sunt botezat în credința Celui singur veșnic, singur adevărat, Dumnezeu atotputernic, *Tatăl* lui *Iisus Hristos*. Și în *Domnul Iisus Hristos*, unicul său *Fiu*, cel întâi născut între toate făpturile, născut, iar nu făcut, înainte de toți vecii, prin *bunăvoința *Tatălui**. Și în *duhul Sfânt*, adică *Mângăitorul*“).

1) At. Mironescu, Sf. Atanasie, p. 349.

2) At. Mironescu, p. 351—52, Eusebiu, Ist. bis. trad. mîtr. Iosif, p. 13—15.

3) E. Popovici, op. c. p' 372.

4) Ion Mihălcescu op. c. p. 104.

Chestiuni catihetice.**Natura ca materie de Religione.**

(Continuare din Nr. 21.)

Adevărat este, că cele expuse mai înainte pentru a fi cunoscute, înțelese și apreciate la justa lor valoare, e nevoie de temeinica pregătire științifică, pe care nu o putem pretinde nici copiilor noștri din liceu, dar din școala primară! Și nici nu avem posibilitatea practică de a le da o educație asemănătoare cu a lui „Emile”, celebrul școlar original al și mai originalului *Rousseau*. Dacă Emil abia pe la 18 ani începe a învăța carte propriu zisă, cu sistematizare de cunoștințe prin cetire, iar până atunci hoinărește metodic prin păduri și coclauri pentru a ceti deadreptul în cartea mare a naturii, copiii noștri dela 7 ani începând iau lupta cu greul și truda cărții — manual, adesea diformând natura, cartea în care se văd „urmele mânilor lui Dumnezeu”.

De sigur că nu admitând una din aceste extreme vom ajunge la bun sfârșit, ci ținând după cum totdeauna se cuvine cumpănită „via media”, calea de mijloc. Astfel dacă vom proceda, adică vom pune pe copii să citească concomitent și în cărțile lor didactice și în cartea pururea deschisă a naturii și a realităților sociale, vom satisface și tendințele activismului modern pentru dezvoltarea armonică a complexului psiho-fizic al școlariilor și vom putea aplica practic cele enunțate teoretic mai înainte, pentru ca astfel natura să devină într'adevăr serioasă materie de Religione. Greutățile de cari — la început — pare că ne izbim inevitabil, încetul cu încetul vor dispărea. În excursii de orice fel, în grădina școlii, în schimbările vremii, în fenomene astronomice sau meteorologice rare și în atâtea alte ocazii vom găsi prilej nimerit de a îndrepta mintea, inima și voia copiilor spre Dumnezeu.

Iată de ex. un maiestos răsărit sau apus de soare, cu putere impresionantă atât de mare că a făcut pe iscusii și multștiutorii preoți ai vechiului Egipt să-i ridice imne de slavă și să-l considere ca suprema lor zeitate! Oare astăzi să nu mai impresioneze nevinovăția curiozității copiilor până acolo ca să le spună ca odinioară *Fericitului Augustin*: „*Quere super me*”? Fibrele corespunzătoare ale inimii sunt puse în mișcare prin însăși producerea fenomenului; rămâne în sarcina învățătorului sau catihetului ca prin ales cuvânt de tâlmăcire să dea glas sentimentului launtric al tuturor.

Dar un amurg liniștit de vară (cântat atât de frumos de *Coșbuc*) al cărui farmec îl simte omul și peste zeci de ani, fiind poate în cine

știe ce babilonie de oraș să nu poată fi ușor folosit pentru ridicarea inimii spre cele înalte? Și ce să mai spun de minunea tainică a cerului spuzit de stele ori de nopți sub blânde raze de lună, cari moaie cele mai tari inimi. Cuvântul priceput să fie doar la îndemână. Iar ocazii se vor ivi destule!

Trecând la alte grupe de fenomene „râul care'n veci curge făr' a se opri din cale” nu va putea fi prilej de nimerită meditație? Și pe lângă el, schimbările de temperatură, încremenirea apei iarna, formarea stelelor de zăpadă, traiul peștilor sub gheață, sborul păsărilor, dragostea animalelor de pui, culorile fluturilor atât de iubiți de copii... Iată legi fizice, instincte, game de culori, simetrie și alte elemente, cari explicate potrivit, apropie pe copil cu mintea și inima de Creator. Dar florile îngrijite și cultivate din îndemn propriu, minunile germinației și tainele multiple ale vieții plantelor, cari pot fi surprinse în orice grădină și cu atât mai mult într' a școlii!

Căci e atâta mister chiar într'un neînsemnat fir de iarbă, pentru cel ce ochi având nu vrea să fie orb și minte având vrea să înțeleagă! Un singur fir de iarbă poate fi suficientă călăuză în toată imensitatea drumului ce duce până la tronul Ziditorului a toate. Neputința deșartei noastre mândrii nu va putea face vreodată nici dintr'un fir de iarbă uscat și mort unul verde și viu (chiar injectându-i clorofilă) dar mai mult! Gura catihetului și a învățătorului va trebui însă să se deschidă spre maiastră tâlcuire și prin cuvânt cu mireazmă de bătrână cazanie să furișeze pâlpăirile veșnicului adevăr în inimile fragede.

Și în sfârșit — pentru a scurta vorba — înfricoșătoare sau ciudate fenomene meteorologice ori astronomice, ce prilej minunat de arătare a neputinței noastre și de purtare de grijă a Proniei cerești pot fi! O eclipsă de soare, o cometă ori o aureolă boreală de ex. nu vor putea însă în acest caz fi interpretate nici numai ca pure fenomene astronomice ori geofizice, nici ca semne prevestitoare de rău, ci mai vărtos, ca arătare din când în când a veșnicei rânduiei dumnezeiești, așa ca lumea să-și aducă aminte de „Cel ce Este”. Și iarăși o furtună groaznică, cu violente descărcări electrice, la auzul și vederea cărora copilașii instinctiv își fac semnul crucii, în ciuda lecțiilor de fizică, ce spun despre combinații ale electricităților de sens diferit! Ori înfiorătoarele cutremure, cari într'o clipă de desechilibru al scoarței terestre ne arată limpede nebunia încrederei noastre depline în nezguduitele temelii ale pământului, pentru ale cărui bunuri înșelătoare am uitat că există și un cer!

Și câte alte asemenea exemple practice nu se pot da, de cari socotesc însă că nu mai e nevoie, ele putând fi găsite de oricine, înțelese și aplicate cu cea mai mare ușurință. Rostul lor nu trebuie să fie în ultima analiză altul decât acela de a face pe copii să ajungă la convingerea nesdruncinabilă pentru toată viața (azi când ateismul a pătruns și la sate e necesar să vorbim în acest chip) că ceea ce vedem în jurul nostru înfinit mare și înfinit mic e datorit unei cauze personale și inteligente care e „făcător, susținător și guvernator al lumii, care este atotputernic, atotînțelept și atotbun, de care depindem și căruia trebuie să i se închine întreaga natură și omul”¹⁾.

Și este de ajuns dacă isbutim din contemplarea religioasă-morală a naturii să-i facem pe copii să spună cu credință tare împreună cu *Ap. Pavel* că „Întru început, Tu Doamne, ai întemeiat pământul, și lucrurile mâinilor Tale sunt cerurile”. (Evr. 1,¹⁰). Este aceasta o temelie neclătită, pe care se va putea clădi fără teamă de prăbușire edificiul măreț al dreptei credințe revelate.

Pr. I. Firca.

(Sfârșit.)

Temeluirea falnicei biserici din Reșița.

Înainte cu 20 ani, românul era ținut departe de tainele mașinei, de conducerea și administrarea Reșiței. Astăzi, această cetate a oțelului, și cel mai puternic centru industrial al Țării, este condus cu multă vrednicie de buni români și buni creștini.

Glasul demnității naționale a acestei conduceri a poruncit ca Biserica dominantă să fie reprezentată aci, printr-o falnică biserică, ce va înlocui bise icuța modestă de până acum, grăitoare de umiltoare istorii, ce le-a suportat românul bănățean.

Păr. Dr. Iosif Ieremia bucurându-se de mare atențiune în Reșița, a reușit ca temeluirea acestei biserici să fie un praznic de primenire și cucernică reculegere creștinească și românească. Sâmbătă în 28 Maiu a. c. P. S. Sa păr. episcop Vasile părăsește palatul episcopal, pentru a merge să străbată în palatul sufletesc al miilor de muncitori din Reșița. Împreună cu P. On. D. R. Ancușa, consilier eparhial, dl D. Sgaverdia secretar eparhial și păr. protodiacon T. Roșca, P. S. Sa este întâmpinat în comuna Soceni de Dl primpretor N. Milutinovici, care îl salută în numele administrației județene. La marginea Reșiței, Dl primar, locot. col. C. Paraschivescu și Dl primdirector al U. D. R.-ului N. Pop întâmpină Arhiereul în numele orașului, fiind P. S. Sa invitat să treacă în mașina Dlui Pop. În centrul orașului, 500 de străjeri aclamă Arhiereul prin salutul roman cu: sănătate! Doi copilași ca doi îngerași ioferă un buchet splendid de flori. Dl comandant al străjeriei, prof. C. Chiraș întâmpină Arhiereul cu creștinescul: Hristos a înviat! În fața bisericii pășește din mijlocul Litiei păr. Dr. Iosif Ieremia și adânc impresionat sintetizează măreția momentului printr-o frumoasă comparație a unei zile fermecătoare din luna

Maiu. Se celebrează vecernia de păr. consilier R. Ancușa, înconjurat de preoții: Dr. I. Ieremia al Reșiței, C. Zuiac, P. Vuc, I. Vida, V. Șciopone, M. Manescu, M. Belcca, P. Albean, C. Ișfan Stan, T. Plițcu, C. Țintarșo și I. Uzum. Vechiul cor mixt cu frumoase tradiții românești din Reșița dă răspunsurile sub conducerea Dlui A. Petroviciu.

După Vecernie P. S. Sa este condus la casa parohială, unde, seara la ora 9^{1/2}, primește serenada corului Reșiței, precum și a corului plugarilor din Reșița română și a muzicii U. D. R.-ului, care împreună au dat aspectul unei mare înaintepăznuire. P. S. Sa mulțumește tuturor pentru această manifestație de fiiașcă dragoste, cu care se inaugurează praznicul de mâne zi. D-na Dr. Ieremia oferă o cină la care iau parte autoritățile locale.

Duminică dimineața fiind timpul ploios, Sf. Liturghie se celebrează în biserica veche, în prezența P. S. Sale, de acelaș sobor de preoți dela vecernie, împreună cu P. On. D. V. Musta protopopul Oraviței și protodiaconul T. Roșca. La vohod păr. consilier și referent eparhial R. G. Ancușa cetește în fața credincioșilor adânc satisfăcut, decretul de hirotiesire întru protopop onorar de care a fost învrednicit păr. Dr. Iosif Ieremia. Această înaltă atențiune arhierească era ascultată și de un venerabil preot din strana dreaptă, decorat și acesta cu biane roșii, pe obrajii căruia se furișau lacrimi de bucurie. Era păr. P. Ieremia, tatăl, ce nu-și putea ascunde emoțiile, văzându-și odrasla iubită, înaltată la rangul de protopop, simbolizând astfel apogeul celor 200 de ani a generațiilor continue de preoți din familia Ieremia.

La rugăciunea amvonului se formează o litie impozantă până la locul pregătit pentru așezarea documentului de zidirea bisericii sub peatra fundamentală. P. S. Sa însuși celebrează serviciul și așează documentul, pe are păr. Dr. Ieremia îl citește în fața mulțimei imense de credincioși postați pe șantierul de zidire. Măreția acestui moment sărbătoreț și grăitor pentru multe veacuri înainte, P. S. Sa îl cuprinde într-o cuvântare înălțătoare. Biserica creștină — zice P. S. Sa — s'a întemeiat prin multe jertfe, ce au culminat prin jertfa de pe cruce a Mântuitorului. Biserica ce se zidește aci, reclamă iarăși jertfe materiale și sufletești, căci numai așa va deveni o citadelă ce va străjui în veacuri la păstrarea credinței și a neamului. Menirea bisericii va fi ajunsă atunci, când zidurile ei vor fi consolidate de puterea duhului fiecărui creștin.

După terminarea sftei Liturghii P. S. Sa primește în sala oficiului parohial omagiile tuturor confesiunilor de acolo prin reprezentanții lor, precum și din partea tuturor asociațiilor culturale și profesionale. La ora 2 se servește un banchet la care iau parte peste 200 de persoane, fiind de față toți tehnicienii Uzinelor. P. S. Sa omagiază pe Majestatea Sa Regele, muzica uzinelor intonează imnul regal. Acum românul se poate simți la el acas, ... reflecta un conmesean inginer!

După masă P. S. Sa vizitează parohia Reșiței române. Străjerii încolonați disciplinat, fanfara U. D. R.-ului, corul mixt, toate dădeau aspect de mare sărbătoare. Păr. I. Vida face un raport despre frumoasele realizări din comună. După vecernie, P. S. Sa îmbrăcat în mantie adresează mulțimei de credincioși îndemnuri părintești de stăruință în învățatura bisericii noastre dreptmăritoare. Numele de bun creștin îl merită numai acela, care în Hristos s'a botezat și în Hristos s'a și îmbrăcat.

Seara, Dl dir. Pop a oferit o cină în vila U. D. R.-ului, unde a fost invitat un cerc restrâns de oameni.

1) Dr. P. Barbu. „Catihetică” Ed. III. p. 12.

**

Luni în 30 Maiu P. S. Sa însoțit de Dl director D. Manciu și ceilalți însoțitori vizitează uzinele fabricii de mașini agricole din Bocșa-montană, unde se dau explicațiile despre progresul tehnic de către Dl dir. Manciu, Dnii ingineri Cornean și Arencu. Am rămas uimiți văzând la fața locului cele mai perfecte unelte ce le-a inventat știința până azi, pentru frământarea solului și a cerealelor. Printre altele am remarcat mașina de mână „Mapo“ pentru despoirea rapidă a porumbului și după dorință poate produce din acelaș porumb și muruială pentru vite, cu prețul de 3500 Lei. Este o minune a invenției românești și ar putea aduce mari servicii fiecărei familii de preot în gospodăria lui. O altă invenție a D-lui inginer Arencu ne-a uimit selectorul de grâu „Victoria“ ce selecționează grâul în 7 categorii după corpuri, mărime și greutate. Ar aduce mari servicii fiecărei comune ce ar economisi 26% în producția grâului. După indicațiile date acolo, am aflat cu multă durere că Țara perde anual peste 5 miliarde, pentru că sămânța de grâu nu se seamănă selecționată. Cu multă satisfacție am aflat despre producția imensă și despre rendamentul ce se realizează în fabrică. De aici pornim cu 2 automobile la Mănăstirea „Izvor“, unde Dl prof. Vladu dela politehnica din Timișoara, studiază cu P. S. Sa la fața locului modalitatea zidirii unor chilii și a unui atelier de țesătorie. Masa o luăm la vila Semenici (Klaus), acolo, Dl dir. Mihălcescu Dl dir. al minelor. Poboran, precum și alți 5 domni ingineri și-au manifestat omagiile și sentimentele de grațitudine față de reprezentantul bisericii ortodoxe. Toate aceste ocazii P. S. Sa le-a folosit și le-a canalizat pentru o apropiere de interesele înalte bisericesti și pentru o binevoitoare sollicitudine din partea conducerii U. D. R.-ului.

Rap.

Adunarea generală ordinară și extraordinară a Băncii Banatului din Caransebeș.

Banca Banatului din Caransebeș și-a ținut adunarea generală anuală, la care au participat afară de acționari și directorul Băncii Naționale din Lugoj, dnul I. Zaharescu.

Președintele Consiliului de administrație Dr. Alex. Morariu neputând participa din cauză de boală, este ales ca președinte al adunării acționarilor Sabin Evuțian, care deschizând ședința, mulțumește acționarilor pentru onoarea ce i se atribuie, apoi salută în cuvinte alese pe dl I. Zaharescu, directorul Băncii Naționale, spunând, că prezența D-sale la această adunare, constituie o încurajare pentru conducerea băncii și o dovadă de grija ce poartă Banca Națională acestei bănci și în fine constatând, că pentru ținerea acestei adunări s'a corespuns art. 18 din statute pentru convocare, iar capitalul reprezentat prin acționarii prezenți și reprezentanți fiind în măsura recerută de art. 23 din statute pentru a putea aduce hotărâri valide, declară adunarea de deschisă.

Trecându-se la ordinea de zi, dl director executiv Augustin Muntean, prezintă adunării darea de seamă asupra exercițiului 1937, în care se arată, că Banca Banatului încă din anul 1936 a început să resimtă reluarea vieții normale în ce privește operațiunile de credit și că, este primul și unicul institut, care a contribuit la refacerea creditului în orașul și regiunea Caransebeș, venind și în ajutorul populației dela sate prin o

procedură excepțională introdusă de conducerea Judecătorei din Caransebeș.

În ce privește refacerea generală a creditului, se constată, că aceasta nu este posibilă până când portofoliul de conversiune nu e complet lichidat respective până când Legea conversiunii este în vigoare.

Banca Banatului însă, urmând un sistem propriu, a reușit să lichideze 75% din situația trecutului și astfel, clarificându-și această situație, a scăpat de amenințarea fuziunii cu elemente eterogene, cari s'au angajat la cel mai lung regim de lichidare a trecutului, pentru a putea continua politica de exploatare a acestui trecut litigios și nereal.

Cu privire la reorganizarea comerțului de bancă se constată, că Legea conversiunii a fost principalul motiv, că a trebuit să intervină Legea bancară, spre a arăta băncilor noua cale de urmat, care trebuie să ducă la o nouă mentalitate de lucru, în scopul de a schimba complet structura organizațiilor bancare din trecut.

În continuare se remarcă, că banca și-a achitat în întregime angajamentele de reescont, atât la Banca Națională, cât și la Banca Românească apoi, că circulația de casă a crescut cu peste 20 milioane față de 1936, iar numerarul din casă și disponibilitățile create, reprezintă suma de 3,160.300— Lei; credite noi s'au acordat în valoare de circa 5 milioane și afară de aceasta s'au achitat toate ratele scadente ale deponenților; beneficiul net s'a repartizat în mare parte fondurilor de rezervă, iar restul ca dividende acționarilor.

Ca încheiere a acestui raport se exprimă dlui Guvernator și organelor de conducere ale Băncii Naționale, omagiul mulțumirilor Consiliului de administrație, pentru toată sollicitudinea avută față de Banca Banatului, reînviind rugămintea ca și pe viitor să acorde acestui institut tot sprijinul și concursul binevoitor.

În continuare directorul executiv Augustin Muntean face o scurtă interpretare a dării de seamă, arătând, că în strânsă colaborare cu Consiliul de Administrație a făcut tot ce a fost cu putință atât în trecut, cât și în ultimii 7 ani de grea criză bancară, pentru menținerea Băncii Banatului între băncile viabile, pentru care fapt a obținut facultatea de scont la Banca Națională. Mulțumește apoi dlui Zaharescu directorul Băncii Naționale, pentru sfaturile și îndrumările date cu scopul de a corespunde tuturor cerințelor de reorganizare a băncii. Tot în legătură cu darea de seamă ia cuvântul acționarul Dr. Vasile Loichița, care exprimă toată recunoștința sa Consiliului de Administrație și Directorului executiv, pentru situația și rezultatele realizate și dă expresie mulțumirii sale dlui Director al Băncii Naționale, pentru sprijinul acordat Băncii Banatului, rugându-l ca și pe viitor să-i acorde aceeași sollicitudine binevoitoare.

Urmează apoi aprobarea bilanțului, distribuirea beneficiului net, darea descărcării, cooptarea în Consiliul de Administrație a acționarului Dimitrie Sgăvârdea și alegerea în Comisia de Censori a acționarilor: dr. Anton Titus, Ivanescu Nicolae, dr. Jurca David, Șoimu Romulus, Pepa Constantin și Șușoiu Ioan.

Constituindu-se în continuare Adunarea generală extraordinară, președintele Sabin Evuțian dă cuvântul Directorului executiv Augustin Muntean, care face o expunere de motive cu privire la necesitatea majorării capitalului social la 7 milioane Lei, prezentând spre aprobare proiectul de subscripție, din care reese, că acționarii vechi au preferință față de cei noi, obținând gratuit o acțiune nouă de 500 Lei pentru fiecare acțiune nouă

subscrisă și achitată în numerar la valoarea nominală de 500 Lei.

Adunarea a aprobat proiectul de subscripție și a autorizat Consiliul de Administrație cu redactarea și lansarea Prospectului de emisiune.

Și în această adunare președintele Sabin Evuțian constată cu vădită satisfacție grija permanentă a dlui Zaharescu directorul Băncii Naționale, ce o are pentru completa refacere a Băncii Banatului, exprimându-i toată grațitudinea Consiliului de Administrație și a acționarilor societății.

Rap.

O lămurire publică.

Păr. profesor Gh. Cotoșman dela Academia noastră teologică a fost suspiciionat, ba chiar acuzat în presă, în legătură cu gestiunea Sf. sale din Jimbolia, unde preot fiind, a îmbogățit în chip real inventarul comunei bisericesti ortodoxe-române.

După finalizarea anchetei, numitul preot-profesor a primit dela autoritatea bisericească adresa pe care o publicăm în întregime, și care nu numai că spulberă orice suspiciune și învinuire ci prezintă persoana păr. Gh. Cotoșman în cea mai curată și demnă lumină:

Sfânta Episcopie ortodoxă română a Aradului

Nr. 4561/1938.

C. Sale

GHEORGHE COTOȘMAN

JIMBOLIA

Având în vedere adresa Prefecturii județului Timiș-Torontal Nr. 13863/1938 de dd. 27 Aprilie 1938, în care se spune că din raportul ce ni-s'a înaintat și din procesul verbal, încheiat în zilele de 2—9 Aprilie de către delegații noștri însărcinați cu verificarea gestiunii, rezultă, că învinuirile aduse Cucerniciei Sale Gheorghe Cotoșman, parohul bisericii din Jimbolia, sunt cu totul neîntemeiate.

Constatăm, cu plăcere, că gestiunea financiară a Oficiului parohial ort. rom. din Jimbolia este corectă și că părintele Gheorghe Cotoșman care a desvoltat o bogată și rodnică activitate culturală și națională la frontieră, a întrebunțat toate sumele ce i s'au acordat de Prefectură și primării, exclusiv în scopul zidirii bisericii și casei parohiale și având în vedere cererea C. Tale înregistrată aici la Nr. 4561/1938 îți dăm autorizație, să deferi Justiției pe Radu Dragomir, Șeful gării din Jimbolia și consoții (Marin Ianculescu, dir. gimnaziului, Gr. Grecu, controlor financiar, N. Negru și I. Anghioiu, funcționari la C. F. R.), cari te-au calomniat prin denunțul făcut la autoritățile administrative.

Arad, la 16 Mai 1938.

L. S.

(ss) **ANDREI**
Episcop.

(ss) **Seculin**
consilier referent eparhial.

ȘTIRI

Ziua eroilor. Atât de firesc și de popular a devenit acum cultul față de eroii neamului, că ne dă asigurări din cele mai depline pentru viitorul nostru. Procesiunea la mormintele eroilor, însoțită și de P. S. Episcop a fost de o înaltă frumusețe și-un adânc tâlc moral. Modul cum au fost îngrijite mormintele, de străjeri și de soldați, apotheozarea eroilor prin graiul maiorului Dr. Mihai Gurgu și a profesorului N. Domășneanu, cu participarea atât de simpatică a micilor străjeri — culminând în declamația străjeriței „orfane” — a dat un complex mișcător de suflet și întăritor de inimi. Drapelele pe edificii, apoi retragerea cu torțe, ziua frumoasă de vară au format cadru fidel pentru înălțătoarea serbare!

Noi reveniri în Slatina-mică. Ni se aduce la cunoștință că în timpul din urmă au mai revenit la dreapta credință următorii creștini rom.-catolici din Slatina-mică: Vasile Muțu, Nicolae Todor cu fiii săi Nicolae și Ilie, Ioan Aghelescu, Mihai Aghelescu și fiul acestuia Mihai, Ștefan Banu senior.

Noua reformă administrativă. În baza noii legi administrative Țara a fost împărțită în zece regiuni sau provincii cu denumiri de râuri. Anume 1. Regiunea Administrativă Jiu cu capitala Craiova, 2. Dâmbovița-București, 3. Dunărea-Constanța, 4. Prut-Galați, 5. Nistru-Chișinău, 6. Siret-Iași, 7. Suceava-Cernăuți, 8. Olt-Alba-Iulia, 9. Crișuri-Cluj, 10. Mureș-Timișoara.

Pentru Muzeul eparhial au intrat următoarele obiecte: 8 cărți vechi, anume 6 tipărite la Buda, una la Timișoara și alta la Sibiu dela inv. pens. George Cătană, colaboratorul nostru; o carte a Patimilor Domnului scrisă caligrafic cu cirilice de un creștin din Ilidia; un antimis vechi dela 1732 dela pr. Gheorghe Popoviciu din Măruș și 2 protocoale de circulare (1783—1802, 1802—1835) aduse de păr. Ioan Grozavescu din Comerșova. Săderem mulțumiri pentru grija purtată muzeului nostru și împăcit trecutului nostru bisericesc-cultural!

Nr. 2937 Sc 1938.

Note oficiale.

La cererea Consiliului Central Bisericesc adresată Direcției generale a Fundației „Principele Carol” ca preoții din parohiile în care lucrează echipele regale să fie cooptați ca membri ai secției culturale din respectiva echipă, am primit răspunsul favorabil pe care-l înaintăm în copie.

Doamna Președinte,

Ca răspuns la adresa Nr. 3970 din 31 Martie 1938, în legătură cu colaborarea viitoare, cât mai desăvârșită și armonică dintre Echipele Regale Studentești și organele bisericești competente.

Avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că am luat act cu deosebită plăcere de propunerile

ce ni le faceți. În conformitate cu ele, vă rugăm să binevoiți a cunoaște că am și luat măsurile necesare ca preoții din parohiile în care activează Echipele să fie cooptați în Sănurile Căminelor Culturale ca șefi ai secțiilor religioase. Întrucât Sfatul acestora lucrează mână în mână — având același program — cu Echipele preoții vor putea desăvârși și adânci lucrarea moral-religioasă, nu numai în timpul celor trei luni de muncă a Echipelor ci și în restul anului cu ajutorul căminului Cultural.

Colaborarea preoților cu Echipele noastre Studentești și cu Căminele Culturale s'a făcut de altfel și în trecutul ei fiind considerați ca tehnicieni pe lângă studenții în teologie din Echipă.

Vă mulțumim pentru înțelegătoarea atenție ce purtați acestei colaborări atât de folositoare pentru satean și pentru obștea satului.

Ceeace se aduce la cunoștința preoților interesați.

Caransebeș în 28 Mai 1938.

Episcopul
† VASILE

*

Nr. 2092 Sc 1938.

În Nrul 5, 6 și 7 al Revistei Temperanța s'au publicat noile statute ale Ligii Temperanța din România pentru propaganda antialcoolică și educația civică.

Disponem deci ca preoțimea noastră cunoscând aceste statute, precum în trecut așa și în viitor să acorde tot sprijinul său numitei ligi în activitatea ei de combatere a unui rău destul de intens răspândit aici la noi.

Cu o cale sunt îndemnați preoții a abona amintita revistă cu abonament anual de Lei 40 în: București Calea Griviței 64.

Caransebeș în 1 Iunie 1938.

Episcopul
† VASILE

Corpul Portărilor Tribunalului Caransebeș.

Port. Nr. 535—537/1927.

Publicațiune de Licitație.

Subsemnatul șef portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma decizului Judecătorei mixte din Caransebeș

de sub Nr. 4841/1927, efeptuindu-se execuțiunea la 12 Martie 1937, în favorul următoarei Masa falimentară a Primei Bănci Grănicerești reprez. prin curatorul Dr. Nicolae Ionescu av. din Caransebeș, pentru suma de lei 80.000 rest capital și acces., preteziune care a fost suprasedestrată de către următorii Cornel și Solomon Negrei dom. în Caransebeș pentru suma de lei 53.900 capital și acces., la cererea cărora în baza art. 124 din Legea LX. 1881, prin decusul Nr. 4841/1927 a Judecătorei mixte Caransebeș pentru continuarea urmăririi a fost autorizat curatorul Dr. Nicolae Domăneanțu av. din Caransebeș, mobilele sechestrate și suprasedestrare cari s'au prețuit în 16.600 lei și anume:

1) Un bufet mare, 2) un bufet mic, 3) una masă cu 6 scaune, 4) una oglindă mare, 5) un birou mic, 6) un otoman, 7) trei tablouri cusute cu rame, 8) opt tablouri pictate cu rame, 9) una față de masă plușată, 10) un ceas pendul, 11) una toaletă, 12) două noptiere se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma decizului Judecătorei mixte din Caransebeș, de sub Nr. 4841/1927 G. pentru încasarea creanței de lei 32.900 rest capital cu 6% interese din 27 Iunie 1933 și spesele de lei 10.312 stabilite până în prezent se fixează licitație **pe ziua de 17 Iunie 1938 la orele 16 în comuna Armeniș la locuința urmăriților** și toți aceia cari au voie a cumpăra, sunt invitați cu aceia observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației sau mai sechestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate, de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 27 Maiu 1938.

Șef Portărel Dr. C. Stăngu

Brâne preoțești

dela cele mai renumite fabrici și cu prețuri convenabile de vânzare la **Librăria diecezană.**

Obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici, se află de vânzare la **Librăria Diecezană.**

De vinzare, din mână liberă o casă cu 2 camere, bucatărie, cameră de alimente, casă mică în curte și grădină mare.

Informațiuni: la **Tipografia Diecezană, Caransebeș**